KURJER WARSZAWSKI.

D. 14. Kwietnia. — Rok 1843, Piątek. № 101. Jutro, S. Krescenty. Dziś Pełnia.

Obrzędy przywiązane do uroczystości *Wielkiego Czwartku* wczoraj przez dzień cały po Kościołach odbywane były. W dniu tym zwanym inaczej *dniem Tajemnic*, Kościół obchodzi pamiątkę ustanowienia SAKRAMENTU OŁTARZA, oraz *Kapłaństwa* podług nowego Prawa (Testamentu). W pierwszych początkach Chrześcjaństwa, *Wielki Czwartek* należał do rzędu świąt uroczystych; Konsyljum w *Trewirze* r. 1549 ustanowiło iednak oddzielne święto uroczyste na cześć N. SAKRAMENTU i to odtąd we *Czwartek* po oktawie *Zielonych Świątek* stale obchodzone bywa pod tyt: BOŻEGO CIAŁA. Wczoraj z rana w Kościele Archikatedralnym Śgo Jana celebrował JW. JX. *Chmielewski* Biskup Sufragran i Administrator Archi-Dyecezji Metropolitalnej Warsz:. W ciągu tych obrzędów JW. JX. Biskup święcił troiste Oleie, to iest *Oliwę chorych*, *Chrzyzmo* i Oliwę *Katechumenów*. Pierwszej używa się przy Sakramencie Ostatniego namaszczenia, 2go przy CHRZCIE Śtym, 3ciej przy tymże Sakramencie, oraz przy poświęcaniu Kapłanów, namaszczaniu Królów i t. p. Po skończonej Mszy Wielkiej JW. Celebruiący umywał nogi 12 Starcom; ieden z najstarszych wiekiem, Mateusz *Zalęski* liczy rok 90ty. W Kapitule *Narbońskiej* (we Francji), każdy Prałat i Kanonik obowiązanym iest umywać nogi 12 Starcom, tak, że liczba tych ostatnich nieraz 200 kilkudziesięciu dochodzi.

Dla pobożnych, dziś i iutro zamierzaiących zwiedzić groby ZBAWICIELA, kładziemy tu spis istniejących teraz w *Warszawie* Kościołów podług porządku lat ich wzniesienia: Archikatedralny S. Jana około r. 1250; XX. *Augustjanów* r. 1353; N. PANNY MARJI 1392; XX. *Bernardynów* 1454; S. Krzyża (dawniej Kaplica pod tem godłem) 1520; XX. *Dominikanów* 1603; XX. *Piiarów* (dawniej *Jezuicki*) 1618; XX. *Reformatów* 1623; XX. *Karmelitów* na Krak:-Przedm: 1643; XX. *Franciszkanów* 1646; Towarz: Dobroczynności (poprzednio *Karmelitek* Bosych, a dawniej Kaplica pałacu *Kazanowskich*) 1649; S. Kazimierza 1652; PP. *Wizytek* 1667; XX. *Kapucynów* 1684; XX. *Trynitarzy* na Solcu 1699; Śgo Rocha Kaplica około r. 1700; *Popauliński* 1712; PP. *Sakramentek* 1715; PP. *Kanoniczek* (dawniej Śgo Andrzeja) około 1725; XX. *Karmelitów* na Lesznie 1732; Braci *Miłosierdzia* 1738; DZIECIATKA JEZUS 1754; XX. *Bazyljanów* 1780 (w tym Kościele od dziś za tydzień Nabożeństwo Wielkopiątkowe obchodzonem będzie); Świętego Ducha (Kaplica dawniej Szpitalu PP. *Marcinkanek* z r. 1444) w r. 1825 na Przyrynek przeniesiona; Śgo Alexandra r. 1826; Kościół Parafjalny na *Pradze* z dawnej Kaplicy większego Kościoła XX. *Bernardynów* utworzony, którego data założenia nie iest z pewnością wskazaną. — Dziś o godzinie 6tej wieczorem w Kościele XX. *Piiarów* wykonanem będzie *Miserere*, dzieło *Zingarelego* Dyrektora Konserwatorjum muzycz: w Neapolu, tudzież wyiątki z śpiewów religijnych F. *Rungenhagen* i *Rossyniego*. W kościele Szpitalu Dzieciatka JEZUS dziś i iutro od godz: 3 do 5tej z południa będą wykonywane śpiewy przez Amatorów przy grobie ZBAWICIELA. — N. PAN 21go zeszłego miesiąca raczył nadać P. Antoniemu *Heltzel* de *Sternstein*, dziedziczne Szlachectwo Królestwa Polskiego; iakoteż P. Karolowi-Albrechtowi-Wilhelmowi *Ike*. — Rada Administracyjna Królestwa 10go Lutego r. b. zatwierdziła, zebrane, dopełnione i uporządkowane za wspólnem porozumieniem się Głównego Sztabu Armji czynnej z Komisją Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, *Przepisy o zaopatrywaniu w opał, światło i słomę wojsk i zakładów wojskowych w Królestwie Polskiem*, w stu czterech paragrafach objęte. — Komisja Rządowa Sprawiedliwości zatwierdziła protokuł złożonego examinu, przez Jana *Wonemann* i Józ: *Koiek*, w skutku którego przyznany

im został stopień zdolności, do sprawowania wszelkich urzędów sądowych wyższych, do kl: 2giej należących, z przyzwoitym dla kraiu pożytkiem. — Wczoraj w Redakcji Kurjera złożono od K. zł. 7 dla Towarzystwa Warsz: Dobroczynności. — Dziś i iutro kwestować będzie przy grobie w Kościołku Instytutu Warsz: Towarzystwa Doczynności W. Teodora z Nowakowskich *Drzewiecka*, a w Kościele *Braci Miłosierdzia* W. *Łabędzka*. — Redakcja otrzymała następuiący artykuł, w dniu zgonu ś. p. Ludwika Sowan: Doktor Ludwik *Sauvan* (Sowan) rozstał się z tym światem. BÓG go powołał do swej świętej chwały dnia 11go b. m. o godz: 10ej z rana. Pod świeżem wrażeniem głębokiego smutku, dawny Przyiaciel Nieboszczyka rzuca te kilka wyrazów żalu na papier. Tak, Ludwik iuż nie żyie! Zaszczytne stanowisko które zajmował w społeczeństwie, naukowe tytuły iego, są iuż niczem... bo to rzeczy doczesne! SĘDZIA Najwyższy nie pyta nowego przychodnia niebieskiej krainy „czem on iest, tylko kto on iest?" I o ile sąd ludzki niemylny, na to pytanie odpowiedzieć można, że ś. p. *Ludwik*, był to Mąż prawy w całem znaczeniu tego wyrazu. Nikt mu tego nie zaprzeczy, i każdy zgodnie z tym co to twierdzi, powie: „Tak, był to Mąż prawy." Ten, który kreśli te słowa, nie pisze tu nekrologu, nie; on obwieszcza, przywdziawszy żałobę serca bolesną stratą przyiaciela, licznym Przyiaciołom zmarłego, rozproszonym w mieście, w kraiu, za granicą, bo wielu kochało tego, który bliźniego tak żywo kochać umiał. Przyjmuiąc z pokorą chrześcjańską wyroki BOGA, żegnamy zgasłego Przyiaciela, westchnieniem, modlitwą, żałobą! *F.* (Do powyższego sprawiedliwie wynurzonego uczucia, dodaiem, że wczoraj przy pochowaniu zwłok ś. p. *Sowana*, znajdowały się wszystkie Osoby należące do iego Rodziny a obecne teraz w Warszawie, tudzież prawie wszyscy Lekarze i mnóstwo tych, którym Nieboszczyk zdrowie tak skutecznie przywracał lub życie zachował. Żył On tylko lat 47; przed zgonem przyiął Święte namaszczenie i polecił swą duszę BOGU. Oby Tenże litościwy WSZECHWŁADCA dopełnił zamiary Nieboszczyka w utrwaleniu zakładu niezmierne korzyści przynieść mogącego dla ludzkiego zdrowia). — Zszedł z tego świata dnia 10go b. m. w Cyrkule 11tym w domu pod Nr 391, ś. p. Radca Honorowy były Komisarz Policji Wykon: Emiljan *Borszczow*. Zwłoki Jego pogrzebione zostały onegdaj. — Z Litografji Franciszka *Schuster*, wyszedł nowy elegancki listowy *Papier* z wizerunkiem *Liszta*. — W składzie nut muzycznych G. *Senewalda*, wyszły Wyiątki z Opery *Jezioro Wieszczek*, Obera, ułożone na fortep: przez J. *Brzowskiego*, cena zł. 5. — Cukiernia *Lursa* przy Teatrach, przysposobiła na podaruki Wielkanocne rozmaite śliczne nowości. Dla Dam służyć mogą tualetki złożone z rozmaitych przedmiotów, iako to: Nożyczki, grajcarki, igiełki, etc. wybornej roboty, a to wszystko zawarte w gęsiem iaiu, nader ozdobnie ubranem. Ta nowość ma nazwisko *Liszta*. Są także w tejże cukierni *Szynki*, ale nie wieprzowe, lecz utworzone iedynie z słodyczy. Są koszyki napełnione cukrowemi owocami; są i do ubrania stołów zastawionych święconem, tak zwane pyszne *Sułtanki*, a przytem, iak zwykle, babki, placki, mazurki, torty, i tym podobne.

Z Petersburga. — N. CESARZOWA Jmć, zgodnie z życzeniem założyciela domu Opieki ludzi pracowitych, Anatola *Demidow*, raczyła zatwierdzić w charakterze członków honorowych tego zakładu: Najprzew: Metropolitę *Antoniego*, Rzeczywistego Radcę Tajnego Xcia Xawerego *Druckiego-Lubeckiego* i kilka Dam. — Mianowany Kawalerem orderu Sgo Stanisława 2giej kl:, Ordynator Warsz: Woiennego szpitalu Sztabs-Lekarz Radca dworu *Bielaiew*.

Anglja. — W *Hydeparku* 30go z. m. aresztowano włóczęgę nazwiskiem Józef *Francis*, który mienił się Pułkownikiem w służbie *pruskiej* i odznaczał się groźbami przeciw Królowej, skazano go na 40 dukatów kary, a gdy takowych natychmiast zapłacić nie był wstanie, musiał powędrować do więzienia. — Wynalazcą machiny która za pomocą pary i skrzydeł ma transportować ludzi i towary (do 3000 funtów) przez powietrze, nazywa się *Henson*.

Francja. — Na posiedzeniu Izby Deputowanych 4go b. m. przyjęto większością głosów 179

przeciw 177 prawo o pomnożeniu Członków Królewskiego sądu w *Paryżu*. — 3go b. m. głoszono, iż Jenerał *Bugeaud* (Biużo) zażądał od Ministerstwa wojny posiłków 30,000 wojska, aby wykonać skutecznie przygotowaną wyprawę; za przyczynę podaie powstanie ogólne w agaliku *Beni Menaser*. — Do *Hawru* doszły listy z *Rio Janeiro* z dnia 13go Stycznia, donoszące, iż zaślubiny Xcia *Joinville* (Żuewil) z Xżniczką *Donną Franciszką* młodszą Siostrą Cesarza Brazylji, zdaią się być pewne. Xżniczka w towarzystwie Baronowej *Langsdorff* odbędzie podróż do Francji okrętem *Miasto Marsylja*. — 4go b. m. ogłoszono w *Paryżu* następuiące depesze telegraficzne: *Alexandrja* 26go Marca: Oddział Anglików złożony z 2700 ludzi pod dowództwem *Napjera* wpierany przez 3 statki parowe, ruszył w górę rzeką *Indus;* 17go Lutego został pod *Hyderabadem* napadnięty przez 22,000 *Indjan* pod dowództwem Emirów *Sejndu*. Po bardzo zaciętej walce, nieprzyiaciel został porażony i zostawił na poboiowisku 15 armat i 4000 umarłych i ranionych. *Hyderabat* iest obsadzony, Emirów pojmano. Wyprawa angielska miała 200 zabitych i ranionych. 21go Stycznia wybuchł rokosz między załogą *Manilli*, artylerja przywróciła rokoszan do spokojności i wysadziła w powietrze skład prochu popadły w ich ręce. Sześciu Officerów hiszp: zostało zabitych lub ranionych. 23go spokojność była ustaloną. *Malta* 30go Marca: Statek *Wschodni* dopiero co przybyły, przywiózł wiadomości z *Indji* dochodzące 1go Marca, a z *Chin* 21go Stycznia, potwierdzaiące powyższą wiadomość o zwycięztwie Jenerała *Napje* nad korpusem 22,000 Indjan. Powstanie w *Bundelkundzie* nowe czyni postępy. Lord *Ellenborough* (Ilenbora) 15go był z powrotem w *Delhi*. W Chinach spokojnie odbywa się wykonanie traktatu. Maior *Malkolm* który 14go Stycznia przybył do *Bombaj*, udał się 18go do *Hong Kong*. — Marszałek *Soult* (Sult) w tych dniach oświadczył w Izbie Deputowanych, że obwarowanie *Paryża* ieszcze wiele miljonów kosztować będzie. — Biskup *Amathy* przed kilką dniami wyiechał z *Lugdunu* do *Tulonu*, zkąd fregatą uda się do wysp *Marquesas*. — Z *Puet a Pitr* otrzymano wiadomości z dnia 21go Lutego; szczęściem nie wybuchła tam morowa zaraza, której obawiano się z powodu zbyt znaczney liczby trupów. — Izba Handlowa w *Mühausen* wysłała także misję do *Chin* dla rozpoznania tamecznych stosunków handlowych. — Gryppa znowu ukazała się w Paryżu, wielu żołnierzy z załogi zachorowało. — W ostatnich dniach z. m. wystawiono pod pręgierzem przed pałacem Ministerstwa sprawiedliwości 9 złoczyńców z bandy 79 złodziei, którzy podług swego planu okradali *Paryż*; między niemi znajduie się także były Profesor sztuk pięknych nazwiskiem *Fonblanc* (Fąblank), który wyszpiegował domy w których dawał lekcje. — *Artym* Bej Poseł Baszy *Egiptu* 8go b. m. wyiechał do *Londynu* w towarzystwie 8 młodych Egipcjan, którzy iakiś czas przepędzili w *Paryżu* kosztem Sułtana, dla nabrania wychowania; obecnie zaś chcą poznać marynarkę angielską. — Hrabia *Pontois* (Pątua) w tych dniach uda się do *Rzymu* z misją do Ojca Sgo, aby wyiednać poprawienia losu Chrześcjan na wschodzie.

Hiszpanja. — 28go z. m. odbyła się w *Madrycie* licytacja na wydzierżawienie kopalń żywego srebra w *Almaden*. P. *Salamanka* takowe zadzierżawił i płaci rządowi 1630 realów za centnar. — Jenerał *Seoane* wydał rozkaz w prowincji *Gerony*, aby mieszkańcy w okręgu 4ch mil ponosili szkody zrządzone przez rabusiów; tym sposobem spodziewa się zainteresować wszystkich mieszkańców przeciw bandytom. — Infant *Don Franciszek* zasiądzie w Izbie Deputowan: w stronnictwie opozycyjnem; iego główným celem iest popierać zaślubiny Królowej *Izabelli* z starszym iego Synem.

Niemcy. — Stany *Kroacji*, *Slawonji* i *Dalmacji* na 22go b. m. zostały zwołane w *Agram*. — Radca legacyjny P. *Le Coq* (Kok) mianowany Posłem *Pruskim* w *Stambule*, w miejsce Hrabiego *Koenigsmark*.

Szwecja. — Król łaskawie przyiął postanowienie Namiestnika Norwegji *Loevenskiold*, który

zrzekł się części swoiej pensji na rzecz Skarbu. Dzienniki norwegskie przyrównywaią ten czyn do czynu *Syllego*, który w *Rzymie* złożył dyktaturę.

Turcja. — Były Defterdar w *Damaszku Emvery* Efendy, który przed kilką laty prezydował iako Sekretarz tureckiego poselstwa w *Wiedniu*, mianowany w miejsce zmarłego *Nury* Efendy Pełnomocnikiem Porty w *Erzerum.* — *Namik* Basza znany z misji do Francji i Anglji, 21go z. m. odpłynął rządowym parostatkiem do *Trebizondu*, aby udać się do *Bagdadu* dla rozpoznania krwawych wypadków zaszłych w *Kerbellah.* — Teraźniejszy Xżę serwski *Alexander Kar georgiewicz* zamyśla na lato zwiedzić prowincję.

Rozmaitości. — Astronom *Glaisher* w *Kembrycz* mniema, że warkocz świetny ukazuiący się od nieiakiego czasu na niebie, nie iest niczem innem iak tylko światłem zodjokalnem. — Fanny *Elsler* czaruie teraz publiczność londyńską w balecie *Willisy.* — Dnia 30go Marca takie było ciepło w *Paryżu*, że mnóstwo osób używało kąpieli w *Sekwanie.*

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Bakowski Felix Obyw: z Gutarzewa; Jerzmanowski Maxym: Nacz: Powiatu z Rawy; Kulpiński Jan Jeometra Rządo: z Lendu; Rzempołuski Stan: Oby: z Rogowa; Rostworowski Jan Dz: z Lesnowoli; Łempicki Hiero: Oby: z Gołomina; Czarnecki Kacper Dz: z Pilczyna; Frankowski Adolf Dz: z Jasionki; Roszkowski Fran: Dz: z Gub: Grodzieńskiej; Mikorski Felix Dz: z Zdzarów.

DONIESIENIA.

Dziś rano zimna stopni 0. Wczoraj w połud: ciepła 2.